

Vpliv prvega in drugega vala epidemije covid-19 na izvajanje kurikularnih dejavnosti v vrtcu

Moris Baša

Univerza v Mariboru

moris.basa@student.um.si

Maja Hmelak

Univerza v Mariboru

maja.hmelak@um.si

V prispevku predstavljamo rezultate raziskave o vplivu prvega in drugega vala epidemije covid-19 na izvajanje kurikularnih dejavnosti v vrtcu. V teoretičnem delu predstavljamo spremembe, ki so se uveljavile v vrtcih med obravnavanim časom epidemije, ter njihov vpliv na samo predšolsko vzgojo in izvajanje kurikularnih dejavnosti. V drugem delu pa predstavljamo rezultate raziskave, ki nam je med drugim pokazala, da prva dva vala epidemije nista izrazito vplivala na pogostost izvajanja dejavnosti, poleg tega pri izvajanju slednjih večina vzgojiteljev ni zaznala večjih težav. Ugotovili smo tudi, da je dejavnosti v manjših vzgojnih skupinah lažje izvajati, a so posledice tega tako pozitivne kot tudi negativne. Pri izvajanju dejavnosti, ki je v času epidemije nekoliko pogostejše potekalo na prostem, pa vzgojitelji med drugimi opozarjajo na težavo sprotnega spreminjanja in dopolnjevanja le-teh zaradi pogostih menjavanj otrok znotraj skupin.

Ključne besede: epidemija, covid-19, predšolska vzgoja, javni vrtci, izvajanje dejavnosti

Teoretični uvod

Ob koncu leta 2019 se je pojavil nov koronavirus, poznan pod imenom SARS-CoV-2 (angl. *Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2*) (Nacionalni inštitut za javno zdravje 2021). V Sloveniji smo prvo okužbo z njim potrdili 4. marca 2020 (Ministrstvo za zdravje B. I.). Pojavitev koronavirusa ni otežila le vsakdanjega življenja, ampak se je odražala tudi na gospodarskem, socialnem, ekonomskem in političnem področju. Zvrstili so se številni vali nove koronavirusne bolezni. Prva dva vala (spomladi in jeseni 2020) pa sta zahtevala sprejetje pomembnih ukrepov in usmeritev z namenom preprečevanja širjenja virusa. Eno izmed mnogih področij, na katerem so se uveljavile nove usmeritve, ki so zaposlenim spremenile delo v tem času, so tudi vrtci. Ker

gre za območje, kjer se lahko virus hitro širi, je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) izdal »Higienska priporočila za vrtce v času epidemije covid-19« (2020). Osnovni namen dokumenta je zagotoviti ustrezno izvajanje ukrepov in posledično preprečiti širjenje bolezni (»Kako v vrtce v času epidemije Covid-19?« 2020). V njem je v prvi vrsti poudarjeno, da v vrtce lahko prihajajo le zdravi otroci in zaposleni. Poleg tega so podani posebna navodila in preventivni ukrepi za vsako področje delovanja vrtcev, s pomočjo katerih se lahko preprečuje širjenje bolezni (Nacionalni inštitut za javno zdravje 2020).

Sprejeti ukrepi so vidno spremenili dosedanje delovanje vrtcev ter pomembno vplivali na potek dnevne rutine in dejavnosti. Mednje prištevamo tudi dnevne dejavnosti, ki zajemajo tiste elemente kurikula, kjer se uresničujejo ali ne uresničujejo načrtovane zamisli vzgojitelja (Doler in Kovač 2014, 10). Da bi lažje razumeli vpliv epidemije na izvajanje dejavnosti, bomo najprej predstavili osnovne značilnosti samih kurikularnih dejavnosti. Kot lahko razberemo že iz imena »kurikularne dejavnosti«, si vzgojitelji pri svojem načrtovanju pogosto pomagajo s *Kurikulumom za vrtce*. Gre za dokument, ki povzema strokovno literaturo in priročnike za vzgojitelje ter posledično omogoča strokovno načrtovanje in kakovostno predšolsko vzgojo v vrtcu. Posamezne dejavnosti, ki jih obravnava *Kurikulum za vrtce*, razvrščamo na področja: gibanje, jezik, umetnost, družba, narava in matematika. Posamezna področja zajemajo cilje in iz njih izpeljane dejavnosti, ki so vzgojiteljem v pomoč pri njihovem delu. Ti omenjene vsebine povezujejo, nadgrajujejo, dopolnjujejo in tako oblikujejo dejavnosti za njihovo izvajanje v oddelku (Ministrstvo za šolstvo in šport 2011b).

Ob tem moramo upoštevati še določene vidike, ki so povezani z izvajanjem dejavnosti v vrtcu in se nanašajo na delo vzgojitelja, ki mora: upoštevati ključne elemente dobre prakse; biti aktiven v stalnem procesu preverjanja svojega dela na vseh področjih delovanja vrtca; znotraj oddelkov ustrezno sodelovati in fleksibilno izvajati načrtovano delo ter delovati strokovno in korektno (Doler in Kovač 2014, 8). Prav tako mora upoštevati starost in razvojno stopnjo otroka, globalne strateške cilje, stopnjo demokracije družbe ter avtonomije vzgojne institucije (Krofič 2001, 12). Ker pa omenjenih stvari zaradi pojavitve epidemije ni bilo mogoče v celoti upoštevati, so bili vzgojitelji omenjene dejavnosti primorani prilagoditi ob upoštevanju dokumenta »Higienska priporočila za vrtce«. Ta v osnovi sicer ne poda točnih usmeritev za izvajanje dejavnosti, a se znotraj posameznih poglavij dotika tudi tega področja.

Ena izmed poglavitnih usmeritev za preprečevanje širjenja bolezni, ki ima

obenem pomemben vpliv na izvajanje dejavnosti, je zmanjševanje števila stikov med osebami in v povezavi s tem oblikovanje manjših vzgojnih skupin (»Kako v vrtec v času epidemije Covid-19?« 2020). V osnovi za vrtce velja, da so skupine organizirane kot starostno homogene, heterogene ali kombinirane (Valencič Štemberger in Čotar Konrad 2015, 63). Za homogene oddelke je značilno, da so vanje vključeni otroci v starostnem razponu enega leta, v heterogene oddelke otroci iz prvega ali drugega starostnega obdobja in v kombinirane oddelke otroci obeh starostnih skupin (Ministrstvo za šolstvo in šport 2011a, 76).

Število otrok znotraj oddelka se glede na strukturo in starostno obdobje razlikuje. V oddelku prvega starostnega obdobja je lahko največ 12, v oddelku drugega starostnega obdobja pa največ 22 otrok (Zakon o vrtcih 2005). Največje število otrok v kombiniranih skupinah je lahko 17 (Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje 2014), pri čemer je lahko največ sedem otrok iz prve starostne skupine (Zakon o vrtcih 1996). Po uveljavitvi »Higienskih priporočil za vrtce« pa se je število otrok v posameznih oddelkih zmanjšalo. V prvi starostni skupini se priporoča skupina do največ osem otrok in v drugi starostni skupini do največ deset otrok, ki naj bodo v ločenih prostorih (»Kako v vrtec v času epidemije Covid-19?« 2020).

NIJZ prav tako priporoča izvajanje čim več dejavnosti na prostem. »Skupine naj bodo zunaj ob različnih urah, da se omeji število otrok, ki so hkrati zunaj, in se jim omogoči več gibanja. Če se le da, podaljšajte čas, ki ga otroci preživijo zunaj« (Nacionalni inštitut za javno zdravje 2020, 12).

Na podlagi navedenih primerov lahko vidimo, da so bili veljavni ukrepi pogosto tisti, ki so kljub osnovnemu namenu, tj. preprečevanju širjenja virusa, v veliki meri omejevali izvajanje mnogih dejavnosti v vrtcu.

Metodologija

Namen

Namen raziskave je bil ugotoviti, ali sta prvi in drugi val epidemije covid-19 vplivala na izvajanje kurikularnih dejavnosti v vrtcu. Pri tem nas je zanimalo: ali vzgojitelji iz različnih starostnih skupin dejavnosti izvajajo podobno pogosto kot pred epidemijo; kako oblikovanje manjših skupin v različnih starostnih skupinah vpliva na izvajanje dejavnosti; ali se v času epidemije izvaja več dejavnosti na prostem glede na starostno skupino in delovne izkušnje vzgojiteljev; ali vzgojitelji iz različnih starostnih skupin zaznavajo dodatne težave pri izvajanju dejavnosti na katerem izmed kurikularnih področij; subjektivne pripombe, mnenja in komentarji vzgojiteljev o izvajanju dejavnosti v času prvega in drugega vala epidemije.

Raziskovalna metoda

Pri raziskavi smo uporabili kvantitativni raziskovalni pristop. Uporabili smo deskriptivno in kavzalno-neeksperimentalno metodo pedagoškega raziskovanja.

Vzorec

V raziskavo smo vključili vzgojitelje predšolskih otrok in pomočnike vzgojitelja predšolskih otrok (v nadaljevanju vzgojitelji) iz različnih slovenskih javnih vrtcev. Vzorec smo vzeli iz konkretne populacije. Podatke smo zbirali z anonimnim anketnim vprašalnikom, ki je vseboval šest vprašanj zaprtega in eno vprašanje odprtega tipa. Vprašalnik so izpolnjevali v spletnem okolju.

Anketni vprašalnik sta skupaj izpolnila 302 vzgojitelja, od tega 117 (38,7 %) zaposlenih v prvi starostni skupini, 160 (53,0 %) v drugi starostni skupini, 25 (8,3 %) pa je bilo takšnih, ki delujejo v kombiniranih skupinah. Demografska sestava vzorca kaže, da je glede na delovne izkušnje s pedagoškim delom največ tistih, ki imajo od 11 do 20 let delovnih izkušenj (36,4 %), tem sledijo osebe z do desetimi let izkušenj (29,8 %). Približno petina (19,9 %) anketirancev ima 31 ali več let delovnih izkušenj, najmanj (13,9 %) pa je takšnih, ki imajo od 21 do 30 let pedagoških delovnih izkušenj.

Zbiranje in obdelava podatkov

Na osnovi teoretičnih izhodišč smo s pomočjo programa 1ka.si oblikovali vprašanja anketnega vprašalnika. Sprva smo izvedli sondažno anketiranje, ki je potrdilo ustreznost vprašalnika. Nato smo povezavo do anketnega vprašalnika poslali naključno izbranim 110 vrtcem s prošnjo, da vprašalnik posredujejo vzgojiteljem in pomočnikom. Povezavo smo poslali 16. 12. 2020, anketa pa je prenehala biti aktivna 29. 12. 2020.

Dobljene podatke smo analizirali z deskriptivno statistiko s programom SPSS (Statistical Package for the Social Sciences). Iz dobljenih rezultatov smo izračunali absolutne in odstotne frekvence ter dobljene rezultate prikazali v preglednicah. Pri analizi razlik smo si dodatno pomagali s Pearsonovim preizkusom hi-kvadrat.

Rezultati in interpretacija

V nadaljevanju predstavljamo rezultate raziskave, ki se navezujejo na izvajanje dejavnosti v prvem in drugem valu epidemije. V prvem delu predstavljamo pogostost izvajanja dejavnosti med epidemijo, temu sledijo rezultati, ki prikazujejo vpliv priporočil NIJZ na vzgojne skupine ter na izvajanje dejavnosti na prostem. Ob koncu pa predstavljamo težave, ki so jih vzgojitelji

Preglednica 1 Pogostost izvajanja dejavnosti pred in med epidemijo glede na starostno skupino

Oddelek skupine		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. starostna skupina	<i>f</i>	1,0	76,0	35,0	4,0	116,0
	<i>f</i> (%)	0,9	65,5	30,2	3,4	100,0
2. starostna skupina	<i>f</i>	5,0	102,0	46,0	7,0	160,0
	<i>f</i> (%)	3,1	63,7	28,7	4,4	100,0
Kombinirana skupina	<i>f</i>	0,0	14,0	8,0	3,0	25,0
	<i>f</i> (%)	0,0	56,0	32,0	12,0	100,0
Skupaj	<i>f</i>	6,0	192,0	89,0	14,0	301,0
	<i>f</i> (%)	2,0	63,8	29,6	4,7	100,0

Opombe Naslovi stolpcev: (1) pogosteje, (2) podobno pogosto, (3) redkeje, (4) drugo, (5) skupaj. $\chi^2 = 5,657$, $p = 0,463$.

zaznali na posameznih kurikularnih področjih, ter njihove subjektivne kritike in komentarje na delo v obravnavanem obdobju epidemije.

Pogostost izvajanja dejavnosti v času epidemije

Preglednica 1 prikazuje pogostost izvajanja kurikularnih dejavnosti pred in med prvim ter drugim valom epidemije glede na starostno skupino.

Iz rezultatov lahko vidimo, da je od skupaj 301 dobljenega odgovora največ (63,8 %) tistih, ki niso zaznali večjih odstopanj v izvajanju. Temu sledijo tisti (29,6 %), ki so podali odgovor, da dejavnosti izvajajo redkeje. Najmanj (4,7 %) anketirancev je označilo odgovor »drugo« oziroma da dejavnosti izvajajo pogosteje kot pred epidemijo.

Če primerjamo rezultate glede na oddelke, lahko opazimo, da ni statistično značilnih razlik ($\chi^2 = 5,657$, $P = 0,463$), saj je bil pri vsakem oddelku najpogosteje podan odgovor »podobno pogosto« izvajanje, najmanj pogost pa »pogostejše« izvajanje. Iz tega, kar so anketiranci izpostavili pri odgovoru »drugo«, lahko zaključimo, da so se dejavnosti izvajale podobno pogosto kot pred epidemijo, a so bile teme drugačne in prilagojene, pri čemer so se večinoma osredotočali na dejavnosti z »življenjsko tematiko« ter s tematiko zdravja in higiene.

Izvajanje dejavnosti v manjših skupinah

Preglednica 2 prikazuje mnenja vzgojiteljev glede težavnosti izvajanja dejavnosti v manjših skupinah glede na starostno skupino. Mnenje večine (59,9 %) je, da je dejavnosti v manjših skupinah lažje izvesti. Malo več kot petina (20,9 %) anketirancev je mnenja, da ne zaznajo razlike v težavnosti izvajanja

Preglednica 2 Izvajanje dejavnosti v manjših skupinah glede na starostno skupino

Oddelek skupine		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. starostna skupina	<i>f</i>	77,0	16,0	18,0	6,0	117,0
	<i>f</i> %)	65,8	13,7	15,4	5,1	100,0
2. starostna skupina	<i>f</i>	89,0	18,0	39,0	14,0	160,0
	<i>f</i> %)	55,6	11,3	24,4	8,8	100,0
Kombinirana skupina	<i>f</i>	15,0	2,0	6,0	2,0	25,0
	<i>f</i> %)	60,0	8,0	24,0	8,0	100,0
Skupaj	<i>f</i>	181,0	36,0	63,0	22,0	302,0
	<i>f</i> %)	59,9	11,9	20,9	7,3	100,0

Opombe Naslovi stolpcev: (1) dejavnosti je lažje izvesti, (2) dejavnosti je težje izvesti, (3) ne zaznam razlike v težavnosti, (4) drugo, (5) skupaj. $\chi^2 = 5,838$, $p = 0,442$.

v manjših skupinah v primerjavi z dosedanjimi velikostmi skupin. Najmanj vzgojiteljev (11,9 %) pa je odgovorilo, da je dejavnosti težje izvesti, oziroma so označili odgovor »drugo« (7,3 %) in pri tem izpostavili, da je dejavnosti sicer v osnovi res težje izvajati, a se težave pojavijo zaradi na novo oblikovanih manjših kombiniranih skupin, kjer so večinoma prisotni otroci tako iz prve kot tudi iz druge starostne skupine, ki se med seboj slabo poznajo. Prav tako so vzgojitelji v nekaterih primerih izpostavili, da v njihovem vrtcu ni prišlo do spreminjanj skupin.

Rezultati nas opozarjajo, da glede na oddelke, v katerih vzgojitelji delujejo, ni večjih odstopanj. Tako v prvi in drugi starostni skupini kot tudi v kombinirani skupini je največ vzgojiteljev označilo, da je dejavnosti lažje izvajati v manjših skupinah, najmanj vzgojiteljev pa je podalo odgovor »drugo«. Rezultati Pearsonovega preizkusa hi-kvadrat kažejo, da ni statistično značilne razlike med mnenjem vzgojiteljev o težavnosti izvajanja dejavnosti v manjših skupinah glede na oddelek ($\chi^2 = 5,838$, $P = 0,442$).

Pogostost izvajanja dejavnosti na prostem v času epidemije

Preglednici 3 in 4 prikazujeta delež izvajanja dejavnosti na prostem v času prvega in drugega vala epidemije glede na starostno skupino oziroma glede na delovne izkušnje anketirancev.

Iz preglednice 3 je razvidno, da je približno polovica vzgojiteljev (49,3 %) označila, da dejavnosti na prostem izvajajo približno enako pogosto kot pred epidemijo. Temu sledi odgovor vzgojiteljev (44,7 %), ki trdijo, da so v času prvega in drugega vala epidemije več dejavnosti izvajali na prostem. Najmanj vzgojiteljev (3,0 %) je označilo odgovor, da v času epidemije na prostem izvajajo manj dejavnosti kot pred njo. Prav toliko (3,0 %) jih je označilo odgo-

Preglednica 3 Pogostost izvajanja dejavnosti na prostem glede na starostno skupino

Oddelek skupine		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. starostna skupina	<i>f</i>	53,0	2,0	58,0	4,0	117,0
	<i>f</i> (%)	45,3	1,7	49,6	3,4	100,0
2. starostna skupina	<i>f</i>	74,0	5,0	78,0	3,0	160,0
	<i>f</i> (%)	46,3	3,1	48,8	1,9	100,0
Kombinirana skupina	<i>f</i>	8,0	2,0	13,0	2,0	25,0
	<i>f</i> (%)	32,0	8,0	52,0	8,0	100,0
Skupaj	<i>f</i>	135,0	9,0	149,0	9,0	302,0
	<i>f</i> (%)	44,7	3,0	49,3	3,0	100,0

Opombe Naslovi stolpcev: (1) več dejavnosti na prostem, (2) manj dejavnosti na prostem, (3) približno enak delež, (4) drugo, (5) skupaj. $\chi^2 = 5,614$, $p = 0,468$.

vor »drugo« in pri tem zapisalo, da so bili tudi pred epidemijo vsak dan na prostem, kjer so izvajali veliko dejavnosti, zunaj preživet čas pa so v času epidemije poskušali ob upoštevanju vremena še dodatno podaljšati ter ob tem poskrbeti tudi za zdravje in varnost otrok.

Preglednica 4 prikazuje pogostost izvajanja dejavnosti na prostem glede na delovne izkušnje vzgojiteljev. Iz rezultatov lahko razberemo, da je največ vzgojiteljev z do 30 leti delovnih izkušenj (do 10 let: 54,4 %; 11–20 let: 52,7 %; 21–30 let: 47,6 %) označilo, da dejavnosti na prostem izvajajo približno enako pogosto kot pred epidemijo, medtem ko je največ vzgojiteljev (55,0 %) z 31 ali več leti delovnih izkušenj označilo, da dejavnosti na prostem v času prvega in drugega vala epidemije izvajajo pogosteje. Najmanj vzgojiteljev, ne glede

Preglednica 4 Pogostost izvajanja dejavnosti na prostem glede na delovne izkušnje

Delovne izkušnje		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Do 10 let	<i>f</i>	39,0	1,0	49,0	1,0	90,0
	<i>f</i> (%)	43,3	1,1	54,4	1,1	100,0
11–20 let	<i>f</i>	44,0	5,0	58,0	3,0	110,0
	<i>f</i> (%)	40,0	4,5	52,7	2,7	100,0
21–30 let	<i>f</i>	19,0	2,0	20,0	1,0	42,0
	<i>f</i> (%)	45,2	4,8	47,6	2,4	100,0
31 let ali več	<i>f</i>	33,0	1,0	22,0	4,0	60,0
	<i>f</i> (%)	55,0	1,7	36,7	6,7	100,0
Skupaj	<i>f</i>	135,0	9,0	149,0	9,0	302,0
	<i>f</i> (%)	44,7	3,0	49,3	3,0	100,0

Opombe Naslovi stolpcev: (1) več dejavnosti na prostem, (2) manj dejavnosti na prostem, (3) približno enak delež, (4) drugo, (5) skupaj. $\chi^2 = 11,259$, $p = 0,258$.

na delovne izkušnje (ob neupoštevanju odgovora »drugo«), je označilo, da dejavnosti izvajajo redkeje kot pred epidemijo.

Rezultati Pearsonovega preizkusa hi-kvadrat kažejo, da glede izvajanja dejavnosti na prostem v času prvega in drugega vala epidemije glede na delovne izkušnje anketirancev ni statistično značilnih razlik ($\chi^2 = 11,259$, $P = 0,258$).

Težave pri izvajanju kurikularnih dejavnosti v času epidemije

Preglednica 5 prikazuje, v kolikšni meri so vzgojitelji na posameznem kurikularnem področju med časom prvega in drugega vala epidemije zaznali težave pri izvajanju dejavnosti glede na starostno skupino. Iz preglednice lahko razberemo, da je največ vzgojiteljev (55,0 %) označilo, da pri izvajanju dejavnosti ne zaznajo nobenih težav. Tisti, ki so težave zaznali, pa so jih najpogosteje opazili na področju družbe – ta odgovor je označila približno četrtina (23,2 %) anketirancev. Temu sledijo vzgojitelji, ki so težave zaznali na vseh področjih (13,6 %). Nekateri vzgojitelji so izbrali tudi ostala področja, a nobenega v več kot desetini primerov.

Glede na starostno skupino oddelka ni velikega odstopanja od povprečja

Preglednica 5 Zaznane težave na kurikularnih področjih glede na starostno skupino

Področje težave		(1)	(2)	(3)	(4)
Gibanje	<i>f</i>	11,0	14,0	3,0	28,0
	<i>f</i> (%)	9,4	8,8	12,0	9,3
Jezik	<i>f</i>	4,0	8,0	0,0	12,0
	<i>f</i> (%)	3,4	5,0	0,0	4,0
Narava	<i>f</i>	3,0	9,0	0,0	12,0
	<i>f</i> (%)	2,6	5,6	0,0	4,0
Družba	<i>f</i>	25,0	37,0	8,0	70,0
	<i>f</i> (%)	21,4	23,1	32,0	23,2
Matematika	<i>f</i>	0,0	4,0	0,0	4,0
	<i>f</i> (%)	0,0	2,5	0,0	1,3
Umetnost	<i>f</i>	1,0	10,0	2,0	13,0
	<i>f</i> (%)	0,9	6,3	8,0	4,3
Na vseh področjih	<i>f</i>	16,0	22,0	3,0	41,0
	<i>f</i> (%)	13,7	13,8	12,0	13,6
Na nobenem področju	<i>f</i>	70,0	86,0	10,0	166,0
	<i>f</i> (%)	59,8	53,8	40,0	55,0

Opombe Naslovi stolpcev: (1) 1. starostna skupina, (2) 2. starostna skupina, (3) kombinirana skupina, (4) skupaj.

– najpogostejši odgovor (55,0 %) je bil pri vseh oddelkih ta, da težav pri izvajanju dejavnosti ne zaznajo na nobenem področju, temu pa sta sledila odgovora, da so težave zaznali na področju družbe (23,2 %) oziroma na vseh področjih (13,6 %).

Dodatni komentarji vzgojiteljev v povezavi z izvajanjem dejavnosti v času epidemije

Preglednica 6 prikazuje odgovore in pripombe vzgojiteljev na temo izvajanja dejavnosti v času prvega in drugega vala epidemije covid-19. Kot lahko razberemo iz rezultatov, je največ (30,1 %) vzgojiteljev izpostavilo manjše skupine. Med pozitivnimi stranmi teh so med drugimi navedli sproščenejšo vzdušje med otroki, več možnosti za posvečanje posameznemu otroku in razvijanje šibkih področij, več interakcij med vzgojitelji in otroki, manj konfliktov, več individualnega in kakovostnejšega dela ter aktivnejše vključevanje otrok v dejavnosti. Kar zadeva negativne strani manjših skupin, pa so vzgojitelji izpostavili težavi medsebojnega nepoznavanja otrok ter premalo strokovnega kadra za uspešno vodenje skupin in izvajanje dejavnosti.

Drugo najpogostejše izpostavljeno področje (11,8 %) pri komentarjih vzgojiteljev je bilo v povezavi z mešanimi skupinami. Pri tem so vzgojitelji podali kritike, ki so se navezovala na to, da mešane skupine privedejo do odtujitve otrok od matičnega vzgojitelja in vsakodnevne rutine. Poleg omenjenega je bilo izpostavljeno tudi, da so v mešanih skupinah otroci različnih starosti, ki se med seboj ne poznajo, a ko se do določene mere spoznajo, pogosto pride do ponovnih rotacij skupin in se lahko spoznavanje ter prilagajanje začneta znova. Pri izvajanju dejavnosti se je prav zaradi tega pojavilo veliko težav, saj

Preglednica 6 Komentarji vzgojiteljev glede izvajanja dejavnosti v času epidemije

Rang/kategorija	f	f (%)
1 Manjše skupine	28	30,1
2 Mešane skupine	11	11,8
3 Socializacijski primanjkljaj	10	10,7
4 Ukrepi NIJZ	9	9,7
5 Izvajanje dejavnosti	8	8,5
6 Določeni otroci v vrtcu, drugi doma	6	6,5
7 Manj razpoložljivih sredstev in pripomočkov	6	6,5
8 Varstvo	6	6,5
9 Komunikacija z otroki, ki so doma	5	5,4
10 Uporaba mask	4	4,3
Skupaj	93	100,0

so morali vzgojitelji omenjene dejavnike upoštevati in na njihovi osnovi oblikovati nove dejavnosti.

Ena izmed pomembnih težav, ki jih je izpostavila približno desetina vzgojiteljev (10,7 %), je socializacijski primanjkljaj, pri čemer so dodali, da je do tega v prvem in drugem valu epidemije prišlo zaradi ukrepov, ki preprečujejo mešanje skupin. Ta težava je najbolj prišla do izraza pri igri na prostem, kjer so bili otroci navajeni skupne igre z ostalimi skupinami. Prav tako je bilo, denimo, otrokom prve starostne skupine težko razložiti, zakaj se ne smejo igrati z vrstniki.

A to ni bila edina težava, do katere je prišlo zaradi ukrepov in priporočil. Vzgojitelji so izpostavili, da v osnovi ni bilo možno upoštevati vseh priporočil NIJZ in skladno z njimi izvajati predšolske vzgoje. K temu so dodali, da so bila priporočila prepozno izdana in prepogosto spremenjena, kar je privedlo do nejasnosti in zmede pri delu.

Vzgojitelji so podali tudi komentarje glede izvajanja dejavnosti. Skupina vzgojiteljev (8,5 %) je zatrdila, da v času epidemije tako zaradi manjših skupin kot tudi zaradi priporočil ni bilo mogoče izvajati obogatitvenih in interesnih dejavnosti. Te so se v obravnavanem času epidemije sicer do neke mere tematsko izvajale in načrtovale z upoštevanjem takratnih razmer, a se je pri tem zanemarjal letni delovni načrt. To pa je vzgojitelje prisililo k večji fleksibilnosti in dodatnemu delu, saj so morali vseskozi spreminjati stare in oblikovati nove dejavnosti.

Nekaj vzgojiteljev (6,5 %) je izpostavilo tudi težavo, da so bili nekateri otroci med drugim valom epidemije v vrtcu, drugi pa doma. Pri tem poudarjajo, da ta rešitev ni bila ustrezna in bi bilo bolje, če bi bili vsi v vrtcu ali vsi doma, saj se pri vseh drugih možnostih dela škodo otroku (otroci, ki so doma, zaostajajo za tistimi v vrtcu, težje je spremljati napredek otrok, otroci vidno pogrešajo prijatelje ipd.). Kljub temu pa so vzgojitelji komunicirali tudi z otroki, ki so bili doma. Način komunikacije se je od vrtca do vrtca razlikoval: nekateri so se povezovali preko programa Zoom, e-asistence, elektronske pošte, spet drugi preko telefona. Pri tem so bili vzgojitelji v stiku tako z otroki kot tudi z njihovimi starši in slednjim pogosto posredovali primere dejavnosti, ki se jih lahko izvaja doma.

Vzgojitelji izpostavljajo tudi težavo, da se je vzgojno-izobraževalna funkcija v prvem in drugem valu epidemije spremenila bolj v varstvo, kar je posledično pomenilo okrnjeno izvajanje dejavnosti ali izvajanje teh v drugačnih oblikah. Manjša skupina vzgojiteljev pa je izpostavila še eno težavo, povezano s priporočili, in sicer uporabo mask. Te so po mnenju vzgojiteljev pomembno ovirale izvajanje dejavnosti, saj govor med njihovim nošenjem ni

bil tako razumljiv, pa tudi mimika obraza ni prišla tako do izraza, kar je povzročalo težave predvsem v prvem starostnem obdobju.

Sklep

Na osnovi rezultatov raziskave, v kateri sta sodelovala 302 vzgojitelja iz različnih slovenskih vrtcev, smo prišli do ugotovitve, da je večina vzgojiteljev v obravnavanem času (tj. prvi in drugi val epidemije) še vedno približno enako pogosto izvajala dejavnosti kot pred epidemijo. Tako lahko zaključimo, da prva dva vala epidemije v večji meri nista vplivala na pogostost izvajanja dejavnosti.

Vpliv epidemije pa so vzgojitelji začutili pri drugih stvareh, ki so povezane tako s priporočili in z ukrepi kot tudi s samim izvajanjem dejavnosti. Eden izmed ukrepov NIJZ je bil zmanjševanje števila stikov med osebami in posledično oblikovanje manjših vzgojnih skupin (Nacionalni inštitut za javno zdravje 2021). Ugotovili smo, da je bilo dejavnosti v manjših skupinah po mnenju večine anketiranih lažje izvesti, pri čemer so ti dodatno izpostavili, da se je pri tem pojavila težava, da se otroci v na novo oblikovanih skupinah niso poznali najbolje.

V priporočilih NIJZ je prav tako izpostavljeno, da je v času epidemije treba čim več časa preživeti na prostem in tam izvajati različne dejavnosti in aktivnosti (Nacionalni inštitut za javno zdravje 2020). V povezavi s tem smo ugotovili, da je približno polovica anketirancev dejavnosti na prostem izvajala enako pogosto kot pred epidemijo. Prav tako smo ugotovili, da je veliko vzgojiteljev v času epidemije več dejavnosti izvajalo na prostem, a so ob tem poudarili, da je bilo treba pri izvajanju tovrstnih dejavnosti dodatno skrb posvetiti zdravju in varnosti otrok.

V zvezi z izvajanjem dejavnosti v času prvega in drugega vala epidemije nas je zanimalo, ali so vzgojitelji pri tem zaznali kakšne težave. Večina jih je odgovorila, da jih niso. Tisti vzgojitelji, ki pa so težave zaznali, pa so te opazili na področju družbe oziroma na vseh področjih.

Vzgojitelje smo dodatno prosili za komentarje in mnenja v povezavi z izvajanjem dejavnosti v času epidemije. Pri tem jih je največ izpostavilo manjše skupine in pri tem dodalo, da je bilo delo v njih sproščenejše, manj konfliktno, z več interakcijami med otroki, a so se ob tem pojavljale tudi določene težave, najpogostejša je bila medsebojno nepoznavanje otrok. V povezavi s tem so vzgojitelji dodatno izpostavili težave rotacije otrok med skupinami in posledično odtujitev otrok od oddelčnega vzgojitelja ter vsakodnevne rutine, vse to pa je lahko vodilo do potrebe po spreminjanju letnega delovnega načrta in posledičnega prilagajanja dejavnosti.

Literatura

- Doler, N., in R. Kovač. 2014. »Kurikul danes – načrtovanje, izvajanje in evalviranje izvedbenega kurikula v vrtcu.« *Vzgojiteljica* 16 (izr. številka): 8–11.
- »Kako v vrtec v času epidemije Covid-19?« 2020. *Uradni list Republike Slovenije*, 13. maj. <https://www.uradni-list.si/e-bilten/novica/kako-v-vrtec-v-casu-epidemije-covid-19>.
- Kroflič, R. 2001. »Temeljne predpostavke, načela in cilji kurikula za vrtce.« *V Otrok v vrtcu: priročnik h Kurikulu za vrtce*, ur. L. Marjanovič Umek, 7–25. Maribor: Obzorja.
- Ministrstvo za šolstvo in šport. 2011a. *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji*. Ur. J. Krek in M. Metljak. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- . 2011b. *Kurikulum za vrtce: predšolska vzgoja v vrtcih*. 2011. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Ministrstvo za zdravje. B. I. »Koronavirus (SARS_CoV-2).« <https://www.gov.si/teme/koronavirus-sars-cov-2/>.
- Nacionalni inštitut za javno zdravje. 2020. »Higienska priporočila za vrtce za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 v vrtcih.« Nacionalni inštitut za javno zdravje, Ljubljana.
- . 2021. »Koronavirus (SARS-CoV-2) – ključne informacije.« 11. junij. <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-2019-ncov>.
- Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje. 2014. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 27. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2014-01-1116>.
- Valenčič Štemberger, A., in S. Čotar Konrad. 2015. »Medsebojna povezanost otrok v starostno homogenih in starostno kombiniranih skupinah.« *Revija za elementarno izobraževanje* 8 (3): 59–75.
- Zakon o vrtcih (ZVrt). 2005. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 100. <https://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?sop=2005-01-4349>.

The Impact of the First and Second Waves of the COVID-19 Epidemic on the Implementation of Curricular Activities in Kindergarten

In this paper, we present the results of research on the impact of the first and second waves of the COVID-19 epidemic on the implementation of curricular activities in kindergartens. In the theoretical part, we present the changes that took place in kindergartens during the epidemic period and their impact on preschool education and the implementation of curricular activities. In the second part, we will present the results of the research, where we found, among other things, that the first and second waves of the COVID-19 epidemic did not significantly affect the frequency of activities, and also that in the implementation of these, most educators do not perceive major problems. We also detected that activities in smaller educational groups are easier to carry out;

however, this has both positive and negative consequences. During the activities that are somewhat more often carried out outdoors during the epidemic, educators point out, among other things, the problem of constant changes and supplementation due to the frequent shifting of children within groups.

Keywords: epidemic, COVID-19, preschool education, public kindergartens, carrying out activities